

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Sacerdotale & Clericorum Specvlvm Insigni Pietatis Ac Devotionis Supellectili exuberans

Kinckius, Matthias

Coloniæ, 1662

De oratione Dominica & aliis usque ad factam communionem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46628](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46628)

itudinem Calicis. Postea non multum elevet Calicem cum Hostia, ne videatur denuò ostendere populo: Nec unquam ferat Hostiam retro post Calicem, neque in gyrum.

DE ORATIONE DOMINICA, & alijs usque ad factam Communionem.

X.

R: Celebrans cooperto Calice, adoroque Sacramento erigit se, & manibus extensis hinc inde super Altare intra Corporale positus, dicit intelligibili voce, *Per omnia secula seculorum*, & cum dicit, *Oremus*, iungit manus, caput Sacramento inclinans. Cum incipit, *Pater noster*, extendit manus, & stans oculis ad Sacramentum intentis, prosequitur usque ad finem. Responso à Ministro, *Sed libera nos à malo*, & à Celebrante submissa voce, *Amen*, manu dextra, pollice & indice non disiunctis, Patenam aliquantulum purificatorio extergens, eam recipit inter indicem & medium digitos, quam tenens super Altare erectam, sinistra super Corporale posita, dicit secretò, *Libera nos quaesumus &c.*

F 5

2. Ante-

2. Antequam Celebrans dicat, *Da propitius pacem*, elevat manu dextra Patenam de Altari, & seipsum cum ea signat à fronte ad pectus, dicens: *Da propitius pacem in diebus nostris.* Cum signat se, manum sinistram ponit infra pectus: deinde Patenam ipsam osculatur, & prosequens, *ut ope misericordiae tuae* &c. submittit Patenam hostiae, quam indice sinistro accommodat supra Patenam, discooperit Calicem, & genuflexus Sacramentum adorat: tum se erigens, accipit Hostiam inter pollicem & indicem dextrae manus, & cum illis ac pollice & indice sinistrae manus eam super Calicem tenens reverenter frangit per medium, dicens: *Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum;* & mediam partem quam inter pollicem & indicem dextrae manus tenet, ponit super Patenam: de alia media, quam sinistra manu tenet, frangit cum pollice & indice dextrae manus particulam, prosequens. *Qui tecum vivit & regnat,* & eam inter ipsos dextrae manus pollicem, & indicem retinens, partem maiorem, quam sinistra tenet, adiungit mediae super Patenam positam, interim dicens,

dicens,

dicens, *in unitate Spiritus sancti Deus* : & particulam Hostiæ, quam in dextra manu retinuit, tenens super Calicem, quam sinistra per nodum infra cuppam retinet, intelligibili voce dicit, *Per omnia secula seculorum. R. Amen*; & cum ipsa particula signans ter à labio ad labium Calicis, dicit, *Pax Domini sit semper vobiscum*. Responso per Ministrum, *Et cum spiritu tuo*, particulam quam dextra manu tenet, immittit in Calicem, dicens secretò. *Hæc commixtio & consecratio Corporis &c.* Deinde pollices & indices super Calicem aliquantulum tergit & iungit, Calicem Palla cooperit, & genuflexus Sacramentum adorat, surgit, & stans iunctis manibus ante pectus, capite inclinato versus Sacramentum, dicit intelligibili voce, *Agnus Dei, qui tollis peccata mundi*; & dextra percutiens sibi pectus, sinistra supra Corporale posita dicit, *Miserere nobis*, & deinde non iungit manus, sed iterum percutit sibi pectus cum dicit secundò *miserere nobis*, quod & tertio facit, & cum dicit, *dona nobis pacem*.

3. Tunc manibus iunctis super Altare positis, oculisque ad Sacramentum intentis, inclinatus dicit secretò *Domine Iesu*

Christe &c. Qua oratione finita, si est daturus pacem, osculatur Altare in medio, & instrumentum pacis ei porrectum à Ministro iuxta ipsum ad dexteram, hoc est, in cornu Epistolæ genuflexo, & dicit *Pax tecum*, Minister respondet, *Et cum spiritu tuo*. Si non adsit, qui huiusmodi instrumento pacem recipiat à Celebrante, pax non datur, etiam si illius datio Missæ conveniat: nec osculatur Altare, sed dicta præmissa Oratione, statim subiungit alias Orationes, ut in Ordine Missæ.

4. Si verò celebret pro Defunctis, non percutit pectus ad *Agnus Dei*, quia dicit, *donæ eis requiem*; nec dicit primam Orationem, *Domine Iesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis &c.* non dat pacem, sed dicit alias duas sequentes Orationes, *Domine Iesu Christe fili Dei vivi*; & *Perceptio Corporis tui*. Quibus Orationibus dictis, genuflectens Sacramentum adorat, & se erigens dicit secretò, *Panem celestem accipiam &c.* quo dicto, dextra manu accipit de Patena reverenter ambas partes Hostiæ, & collocat inter pollicem & indicem sinistrae manus, quibus Patenam inter eundem indicem & medium

dium

diūm digitos supponit, & eadem manu sinistra tenens partes huiusmodi super Patenam inter pectus & Calicem, parum inclinatus, dextratribus vicibus percutit pectus suum, interim etiam tribus vicibus dicens voce aliquantulum elevata, *Domine non sum dignus*, & secretò prosequitur, *ut intres &c.* Quibus tertio dictis, ex sinistra accipit ambas partes prædictas Hostiæ inter pollicem & indicem dextræ manus, & cum illa supra Patenam signat seipsum signo Crucis, ita tamen, ut Hostia non egrediatur limites Patenæ, dicens, *Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam meam, in vitam æternam, Amen*: & se inclinans, cubitis super Altare positus, reverenter easdem ambas partes sumit: quibus sumptis, deponit Patenam super Corporale, & erigens se iunctis indicibus & pollicibus, ambas quoque manus ante faciem iungit, & aliquantulum quiescit in meditatione sanctissimi Sacramenti. Deinde depositis manibus dicit secretò, *Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi?* & interim discooperit Calicem, genuflectit, surgit, accipit Patenam, inspicit Corporale

le, & erigens se iunctis indicibus & pollicibus, ambas quoque manus ante faciem iungit, & aliquantulum quiescit in meditatione sanctissimi Sacramenti. Deinde depositis manibus dicit secretò, *Quid retribuam Domino, pro omnibus que retribuit mihi?* & interim discooperit Calicem, genuflectit, surgit, accipit Patenam, inspicit Corporale, colligit fragmenta cum Patena, si quæ sint in eo, Patenam quoque diligenter cum pollice & indice dextræ manus super Calicem extergit, & ipsos digitos, ne quid fragmentorum in eis remaneat.

5. Si verò adsint Hostiæ consecratæ super Corporale positæ pro alio tempore conservandæ, facta prius genuflexione, reponit eas in vas ad hoc ordinatum, & diligenter advertit, ne aliquod fragmentum, quantumcunque minimum, remaneat super Corporale: quod si fuerit, accuratè reponit in Calicem. Post extersionem Patenæ, iunctis pollicibus & indicibus Calicem dextra manu infra nodum cuppæ accipit, sinistra Patenam, dicens. *Calicem salutaris &c.* & signans se signo Crucis cum Calice, dicit, *Sanguis Domini nostri &c.* & manu sinistra supponens

nens

nens Patenam Calici, stans reverenter sumit totum sanguinem cum particula in Calice posita. Quibus sumptis dicit secretò, *Quod ore sumpsimus &c.* & super Altare porrigit Calicē Ministro in Cornu Epistolæ, quo vinum fundente, se purificat: deinde vino & aqua abluuit pollices & indices super Calicem, quos abstergit purificatorio, interim dicens, *Corpus tuum Domine quod sumpsi &c.* Ablutionem sumit, & extergit os & Calicem purificatorio: quo factò, purificatorium extendit super Calicem, & desuper Patenam, ac super Patena parvam pallam, & plicato Corporali, quod reponit in Bursam, cooperit Calicem velo, & Bursam desuper ponit, & collocat in medio Altaris, ut in principio Missæ.

6. Si qui sunt communicandi in Missa, Sacerdos post sumptionem Sanguinis antequam se purificet, facta genu flexione ponat particulas consecratas in pyxide, vel, si pauci sint communicandi, super Patenam, nisi à principio positæ fuerint in pyxide, seu alio calice. Interim minister ante eos extēdit linteū, seu velū albū, & pro eis facit Confessionem, dicens, *Confiteor Deo &c.* Tum Sacerdos

ite-

iterum genuflectit, & manibus iunctis vertens se ad populum in cornu Evangelii dicit, *Misereatur vestri, & Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum vestrorum &c.* & manu dextra facit signum Crucis super eos. Postea genuflectens, accipit manu sinistra pyxidem seu Patenam cum Sacramento, dextra verò sumit unam particulam, quam inter pollicem & indicem tenet aliquantum elevatam super pyxidem seu Patenam, & conversus ad communicandos in medio Altaris dicit: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Deinde dicit: *Domine non sum dignus, ut intres sub rectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea &c.* Quibus verbis tertio repetitis, accedit ad eorum dexteram, hoc est ad latus Epistolæ, & unicuique porrigit Sacramentum, faciens cum eo signum Crucis super pyxidem, vel Patenam, & simul dicens: *Corpus Domini nostri IESU Christi custodiat animam tuam in vitam aeternam, Amen.* Omnibus communicatis revertitur ad Altare, nihil dicens: & non dat eis benedictionem, quia illam daturus est in fine Missæ. Si particulæ positæ erant super Corporæ

poræ

porale, extergit illud cum Patena, & si
 qua in eo fuerint fragmenta, in Calicem
 immitrit. Deinde dicit secretò, *Quod
 ore sumpsimus Domine &c.* & se purificat,
 dicens: *Corpus tuum Domine quod sumpsi,*
 & alia facit ut supra. Minister autem
 dextra manu tenens vas cum vino & a-
 qua, sinistra verò post Sacerdotem ei
 porrigit purificationem, & mappulam
 ad os abstergendum.

7. Si in Altari remaneant particulae in
 Calice, seu in alio Vase usque ad finem
 Missae, seruentur ea, quae in feria quinta
 Coenae Domini praescribuntur circa fi-
 nem Missae.

8. In Missa solemni Diaconus stans retro post
 Celebrantem, cum in Oratione Dominica di-
 citur. Et dimitte nobis debita nostra,
 facta ibidem gessione vadit ad dextram Ce-
 lebrantis, & Subdiaconus circa finem Oratio-
 nis Dominicae, facta item genu flexione reuer-
 titur ad Altare, & stans in cornu Epistole por-
 rigit Patenam Diacono, qui eam discooperit, &
 purificatorio abstergens dat Celebranti, illius
 manum osculando, & quando opus est, discoope-
 rit, & cooperit Calicem, & cum Celebrante
 adorat, Subdiaconus reddita Patena, & de-
 posito velo, quod ab humeris eius pondebat, ge-
 nuste-

nuflectit, & descendit retro post celebrantem, & cum dicitur. Pax Domini, iterum genuflectens, accedit ad sinistram Celebrantis, & simul dicitur, Agnus Dei: Deinde facta ibidem Sacramento genuflexione, redit post Celebrantem. Diaconus verò à dextris genuflexus expectat pacem: & cum Celebrans osculatur Altare, ipse se erigens simul osculatur illud extra Corporale, & à Celebrante dicente, Pax tecum, complexus accipit Pacem, sinistris genis sibi invicem appropinquantibus, & ei respondet, Et cum spiritu tuo. Postea iterum Sacramento in Altari adorato, vertit se ad Subdiaconum retrò post Celebrantem, & similiter dat ei pacem. Subdiaconus accepta pace à Diacono, & facta Altari genuflexione, comitatus ab Acolycho vadit ad Chorum, & dat pacem primo cuiusque ordinis, dignioribus prius, deinde minus dignis, & reversus ad Altare, facta genuflexione dat pacem Acolycho qui ipsum comitatus fuerat, qui & alijs Acolythis circa Altare dat pacem: deinde Subdiaconus vadit ad dextram Celebrantis, & quando opus est, discooperit Calicem, accipit ampullam vini, & infundit, quando Celebrans vult purificare, Diaconus post datam pacem Subdiacono, vadit ad librum, & dum Celebrans se communicat, stant ipse & Subdiacono-

diaco-

diaconus profundè inclinatus versus Altare.

9. In Missa Pontificali, Assistens accipit & defert pacem, ut in Pontificali habetur. Si in Missa solemni fiat Communio, omnia serventur ut supra, sed prius communicet Diaconum & Subdiaconum, deinde alios per ordinem: & Diaconus purificationem ministret: Interim à Choro cantatur Antiphona, quæ dicitur Communio.

ANNOTATIONES.

§. 1. Signans se patena, eam ne ponat super caput vel oculos.

§. 2. Post Consecrationem non percutiat se duobus digitis iunctis, quibus sacram Hostiam tetigit, sed tribus reliquis tantum extensis.

§. 3. In Missa privata non dicat *Pax tecum*, nisi per osculum Instrumenti danda fit pax.

Dans osculum pacis ministro, versus eum non producat crucem.

§. 4. Dicens *Domine non sum dignus* &c. Non addat, *Iesu Christe*; Cubitum sinistrum non imponat Altari: Non levet hostiam in altum, nec ad latus, ut a populo videatur; non genuflectat, nec ullo modo pedem incuruet, neque contorqueat corpus, sed paululum inclinatus, stans

Stans reliquo corpore erectus tenens hostiam demissam tribus posterioribus digitis sinistrae manus sub patena, in medio Altaris inter Calicem & pectus depositis.

Dicto tertio, *Domine non sum Dignus &c.* non dicat: *In manus tuas &c.*

In sumptione tam sacrae Hostiae, quam Sanguinis caveat, ne pedem incurvet quovis modo: Neque cymbalum pulsari permittat.

§. 5. Discooperto Calice statim genuflectat, postea (non prius) colligat fragmenta, & omnia alia reverentia sumat.

Abstergat patenam pulpa indicis non omnino remoto pollice, sed in primo articulo ipsius indicis posito; Vel si malit pulpam pollicis abstergere, ponat extremitatem indicis in primo articulo eiusdem pollicis.

Si fragmentum aliquod firmius adheret digito, abstergat digitum illum in labio Calicis unde sumpturus est, non alibi.

Si quibus intra Missam porrigenda esset sacra Communio, statim sumpto pretioso sanguine, curet sibi infundi purificationem, quam tamen tunc non, sed post alios communicatos sumet.

Dum dicit: *Quod ore sumpsimus &c.* ne teneat utraque manu Calicem elevatum, ac si eum denuo offerre vellet, sed statim Ministro ad infundendum porrigat.

Infuso vino pro purificatione,volvendo Calicem, eas partes vino abluat, quas sanctus Sanguis attingit.

Post

Post communionem non dicat: *O sacrum convivium* : neque *Benedic anima mea* &c. neque, *Nunc dimittis* &c. nec quicquam aliud ad Missam non pertinens

Infusa ablutione non lambat digitos, neq; ijs madidis oculos sibi abstergat &c.

DE COMMUNIONE, ET
Orationibus post Communionem.

XI:

1. Celebrante purificato, dum Calicem collocat in Altari, liber Missalis defertur per ministrum ad cornu Epistolæ, & collocatur ut in Introitu. Ipse autem Minister genuflectit iuxta cornu Evangelii, ut in principio Missæ. Deinde Celebrans stans iunctis manibus, legit Antiphonam, quæ dicitur *Communionio* : qua lecta, iunctis item manibus ante pectus vadit ad medium Altaris, & eo osculato, vertit se ad populum à manu sinistra ad dexteram, & dicit *Dominus vobiscum*, & per eandem viam redit ad librum, dicit *Orationes post Communionem*, eisdem modo, numero, & ordine, ut supra dictæ sunt Collectæ. Quibus